

La cultura entre el comerç, el desenvolupament i la revolució digital

Published by [Interacció, projecte editorial del CERC](#) [1] on 07/05/2014 - 08:29 | Last modification: 28/09/2026 - 16:08

Gouvernance mondiale de la culture. Où en est-on? reuneix nou contribucions elaborades al llarg de 2013 per especialistes en regulació internacional de les indústries culturals. El seu interès rau en una constatació que travessa tot el volum: **la governança mundial de la cultura ja no es pot pensar des d'un únic espai institucional, perquè es decideix simultàniament en els acords comercials, les polítiques de desenvolupament i els entorns digitals.**

El dossier, dirigit per Antonios Vlassis i publicat pel Centre d'études sur l'intégration et la mondialisation de la Université du Québec à Montréal, organitza aquesta transformació entorn de tres grans qüestions: cultura i comerç, cultura i desenvolupament, i cultura i tecnologies digitals. La Convenció de la Unesco sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals de 2005 constitueix el fil conductor que permet observar fins a quin punt els principis de diversitat cultural aconsegueixen traduir-se en instruments efectius de governança.

En l'àmbit comercial, els textos mostren la fragilitat de l'excepció cultural davant l'expansió dels tractats de lliure comerç. Rostam Neuwirth qüestiona que la simple exclusió de la cultura dels acords comercials continuï essent l'instrument més adequat en un context en què els béns i serveis culturals tenen inseparablement una dimensió econòmica i cultural. Proposa avançar cap a fórmules que incorporin la diversitat cultural dins les mateixes regles del comerç internacional. Vlassis, a partir de l'acord entre la Unió Europea i el Canadà, examina l'aparició d'exempcions culturals específiques negociades capítol per capítol. Aquesta fórmula pot reforçar la presència de la Convenció de 2005 en els acords comercials, alhora que introdueix un risc important: allò que no queda expressament exempt pot acabar sotmès automàticament a les regles de liberalització.

protegir la diversitat cultural ja no consisteix només a preservar un espai fora del mercat, sinó a decidir com s'inscriu la cultura dins unes regles econòmiques, polítiques i tecnològiques cada vegada més interdependents.

La segona qüestió és la incorporació de la cultura al desenvolupament sostenible. Jordi Baltà assenyala la distància existent entre el reconeixement discursiu de la cultura i la seva traducció en polítiques estructurals. Moltes actuacions continuen essent projectes temporals dependents de la cooperació internacional, amb dificultats per convertir-se en polítiques estables dotades de recursos, capacitats institucionals i participació de la societat civil. El repte és passar d'un model demostratiu a un model estructural. En aquest marc, l'article 13 de la Convenció de 2005 adquireix una rellevància especial perquè planteja la integració de la cultura en les polítiques de desenvolupament a tots els nivells i contribueix al debat sobre la cultura com a quart pilar del desenvolupament sostenible.

El tercer desplaçament és digital. Els textos de Heritiana Ranaivoson i Luis A. Albornoz discuteixen la idea que l'augment exponencial de l'oferta cultural comporti necessàriament més diversitat. La digitalització redueix costos de producció i distribució i facilita l'accés a continguts molt diversos, mentre que simultàniament genera noves formes de concentració. Plataformes com Google, YouTube, Facebook o Spotify apareixen en el document com a nous intermediaris capaços de condicionar la visibilitat de les expressions culturals. La denominada «llarga cua» digital pot convertir-se, segons Albornoz, en una «llarga cua invisible»: existeixen molts més continguts disponibles, sense que això garanteixi que siguin trobats ni consumits. D'aquí la necessitat d'adaptar les polítiques de diversitat cultural al nou ecosistema digital i d'investigar els mecanismes que ordenen la visibilitat dels continguts.

Llegit avui, el dossier resulta especialment significatiu perquè identifica molt aviat un canvi de centre de gravetat

de la política cultural. Alguns exemples i equilibris geopolítics corresponen clarament al context de 2013, i el volum encara pensa bona part de l'entorn digital des de les indústries culturals i la circulació de continguts. La seva intuïció principal conserva força: la capacitat pública de protegir la diversitat cultural depèn cada vegada menys d'una política cultural concebuda com un camp autònom. Depèn també de les regles comercials, de les polítiques de desenvolupament, de la regulació tecnològica i del poder dels intermediaris que organitzen la circulació i la visibilitat cultural. En aquest sentit, el dossier deixa oberta una pregunta que ha adquirit encara més pes: **qui disposa realment de capacitat per governar les condicions en què circula la cultura?** (n. de l'e., 2026)

Referència

Vlassis, A. (Dir.). (2014). *Gouvernance mondiale de la culture. Où en est-on?* Centre d'études sur l'intégration et la mondialisation, Université du Québec à Montréal. *Note de recherche. Culture, commerce et numérique*, 14-01

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: politiques culturelles

Tags: economia de la cultura

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: cultura digital

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/04/cultura-revolucio-digital>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e140036.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4942>